

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "
Kolek (štampelj) znesse vselej 30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 163.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " —
za četrt leta . . . 2 " 50

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

Volilcem notranjskim!

Iz Notranjskega so nam ravno kar došli glasi, ki si želijo gospoda Ivana Vilharja, trgovca v Ljubljani, za svojega poslanca namesti umrlega gospoda Matija Korena. Da volilci na Notranjskem mislijo na gosp. Vilharja, je čisto naravno, kajti on je njih rojak, rojen iz rodovine zaradi iskrenega rodoljubja že davno sloveče. Al mnogo mnogo Notranjcev še več kot to samo vé o gosp. Ivan Vilharju; oni ga poznajo kot značajnega, zmožnega, v vsacem oziru poštenega narodnjaka, čegar program je tisti, ki ga vsa leta trdi narodna večina deželnega zbora Kranjskega. Zato mu je tudi mnogo spoštovanih volilcev iz Pivke ponudilo poslanstvo, nadjaje se, da se tudi volilci iz drugih okrajev složijo v volitvi Vilharjevi. Gledé tedaj na vse to in na to, da ne vržemo razdvojitva med volilce, odstopimo od nasveta v poslednjem našem listu priobčenega in tudi iz lastnega prepričanja pritrjuje glasom, ki so nam došli iz mnogo strani Notranjskega, kličemo volilcem, ki se snidejo v četrtek v Postojni: volite si poslanca enoglasno:

gosp. Ivana Vilhar-ja, trgovca v Ljubljani.

Cerkev in šola.

(Dalje.)

Kako ravna gospa država dan danes tu pa tam? Ne reže jim sicer vratov, tudi jih ne potaplja v vodi; vendar sem ter tje v Evropi dela z vsemi šolskimi otroci, kar so Špartani storili nekdanj le z napačnimi rojenčki: pobere jih starišem in cerkvi, ter jih sestradajo.

Kaj se če to reči, si misliš? Nikjer nisem videl, da bi šolske otroke pustili gladi ali lakote poginiti; opoldne dirjajo proč lačni kot volčji domu, pa jih stariši pošteno napasejo, če premorejo. Nekteri pa so debeli in rudeči, in ti vpijejo ter kričijo po ulicah, da človek sam sebe ne sliši; le-ti gotovo niso sestradani?

In vendar strada šolskih otrok na tisuče in tisuče, sicer ne po telesu, ampak po duši. Klica nebeška, ki se z milostjo svetega krsta vsadi v dušo človekovo, potrebuje hrane ali živeža, brž ko umu vzhaja pomladno solnce, sicer usahne in zamre, in se skoraj tudi zatara s smrtnim grehom.

Duši hrana je veroznanski poduk in krščanska izreja. „Pravični po veri živi“,

pravi sv. pismo. Ravno to življenje po veri pa hoče zdaj gospodujoče herodstvo zamoriti v otrocih in sicer s tem, da jih izstrada. Tako so n. pr. framasoni v Holandiji dosegli že, da se po šolah veroznanstvo ne sme več učiti. Ako učitelj verno spregovori o Jezusu Kristusu, je v nevarnosti, da ga mladi jud doma zatoži pri starem, in ga ta ovadi pri gosposki, gosposka pa učitelja odstavi zaradi pregrešnega govorjenja. Ako pa učitelj ali šolski nadzornik pred otroci bogokletno govori o Kristusu in o vstajenji kakor o kaki basni, da judovskemu dečku ušesa zgače in pete prizdiguje, državni herod nima nič zoper to.

Tako daleč si kar zdaj že herodstvo po vsih deželah ne upa; toraj ongavijo bolj polagoma, da ne vstane kak hrup. V angleških Ninivah, t. j. v Londonu, so ženstva, ki pravijo, da angeljčke delajo. To so babe, ktere se s tem pečajo, da otročiče sprejemajo v rejo ter jih po volji brezbožne matere brez šuma in policije spravijo natiroma na uni svet. Delajo pa tako-le: Otroku dajo danes malo jesti, jutri manj, pojutrišnjem še manj, četrti dan že majčkino — in tako gre dalje, da se otroče posuši in sestradano umrje, ter se oznani, da je

umrlo naravno. Potem gre grda morivka po svojo plačo k še grši materi, in pravi, da tako rešeno otroče bo lep angelček v nebesih.

Tako dela v mnogih deželah herod s šolskimi otroci. Krščanski nauk popolnoma odpraviti, tega si zdaj še ne upa; skrbi pa za to, da se otroci polagoma tiho sestradajo, ker dobivajo malo, premalo verskega živeža ali krščanske hrane.

Duhovna potiskajo zdaj iz šole; zunaj naj čaka, da udari ura za krščanski nauk, in kadar mine ta, naj se zopet umakne iz šole. Ako je učitelj brez vere ali krščanski veri sovražen, potem s svojimi brkami kakor z gobo lahko pobriše krščanski nauk, češ: „To pa nič; ni treba verjeti, kar vam je ta pravil“. — Vzlasti kar je katolaškega, skuša herod zatreti v šolah. V kantonu Turgavskem so že zdavnej odpravili vse katoliške šole in otroci morajo hoditi v šolo skupaj s protestantskimi. Ako katoliški učitelj dobi tu ali tam kako službo, se navadno katoliške vere ne zavé, ali pa mora o veri molčati, če jo še ima. — V kantonu Cirihi je nedavno herod ukazal, da se prva leta šolskim otrokom ne sme dajati celó noben krščanski poduk.

Podlistek.

Infernali.

Novéla.

(Iz poljskega poslovenil A. Lukovič.)

(Dalje.)

III.

V sobi prekrasno za nove zaročence pripravljeni čaka Adolf nestrpljivo Štefanijo; strahovita muka vre mu v prsih pri pogledu na te znane reči, na spominke preteklosti. Tu oživijo mu nade srečne in blažene mladosti; to mesto bilo je nekdanj pokojna soba nedolžne a blažene Štefanije; njena duša bila je tačas še čista, nepokvarjena; srce njeno odkrito; misel jasna in vesela; njena usta nijso poznala tačas nobenega ljubejega imena nego „Adolf“. — „Tu na tem mestu, pred to podobo ranjke matere mi je prostovoljno, iz lastnega čutila

prisegla — tu so vsi spomini razdejane moje blaženosti — a danes?“

Ta roj obupnih misel pretrga naglo vstopiša Štefanija.

„I kaj od mene želiš, Adolf?“

Za trenutek molči, kakor zmotjen, a potem se glasno in strastno zasmeha.

„Kaj da želim? Svojo srečo, tvojo ljubezen, Štefanija . . .“

In ona prestrašena bila bi na zemljo padla, ali Adolf jo silno za roko popade ter z ginljivim glasom govori: „Neboj se nič — žena Edmundova — danes se vse med nama vpravna in konča. Tebi sreča in ljubezen — meni obup v pregnanstvu. Midva nijmava od tega trenutka nič skupnega; ti si hčer bogatega Zlatovskega — žena krasnega Edmunda: jaz sem sirotek, ubog, goljufan v nagradi, v katerej sem zastoj iskal odkritosrčno srce. Tvoj obraz . . .“ ne more dalje, besede mu umrejo na tresočih se ustnih; pritisne si roko na silno trepetajoče srce in pusti Štefanino roko, kojo je krčevito držal.

Kakor blazen teka po sobi, potem postavi se pred njo, a vrže jej pred noge pisma, katera mu je nekdanj pisala:

„Tu ti vrnem liste — v njih si mi obljubovala večno ljubezen — večno ljubezen, a jaz sem veroval — veroval sem tvojim besedam. Raztrži ta pisma, vniči je, zažgi je, da nihče ne zvé, kako grozno si me goljufala, izdala — Štefanija! nikdar več me ne vidiš, a če bi se to zgodilo — ta trenutek bode naj tužniši. — Moj obup presega meje, jaz sem te navadno ljubil, s celim ognjem prve in poslednje ljubezni, a ti vzela si srečo mojemu življenju. — Jaz zaničujem vse — vse — domovino, prijatelje, nado! Nikdar več o meni ne sliši, nikdar! Grem po daljnem, širokem svetu . . . in obup spremljal bode beguna. Odrečem se svojega imena — daleč — neznan nesrečen končam nesrečno svoje življenje!“

Bolesten jek izide iz globočine njegove bolne duše, mrtvaško-bleda usta se mu tresó, kolena šibijo a v tem trenutku prinesó solze tolažbo njegovim mukam.

Mnogi učitelji zgubijo vero popolnoma, ker dan na dan prebirajo krščanski veri nasprotni časnike, pa imajo malokdaj dokaj prave učenosti in bistroumnosti, da bi spoznali, kako zanikarni in malopridni so ti spisi. Dan na dan se pogovarja tak malopriden časnik z učiteljem, in učitelj se pogovarja tudi skor vsaki dan z otroci veliko več, kot oče in mati ali duhoven — kako se po tem takem godi dušam šolskih otrok?

Kadar in kjer pa resnica in milost, katero je prinesel Kristus na svet, celó ne more v mlade duše ali se pripuščati le skopo, otroci dušno zastanejo in zdivjajo, telesno pa zrastejo poželjivo mesó. Kadar maja meseca korun na njivi čvrsto zeleni, raste na videz vse dobro; kadar se pa nagiba proti septembru, bilka njegova začrni, podzemljice pa vse marogaste zasmrdijo. Taka je tudi s človekom. — Dete se kaže nedolžno in dobro bitje, pozneje pa se zbudi v njem poželjnost in pregrešnost. Skušnjave rastejo z leti, in dostikrat deček ali deklica ni še iz šole, pa je že v smrtnem grehu. Edino, kar mladega človeka krepčati zamore proti dušnim nevarnostim, je skit sv. vere. Ali ravno to skuša herod pri otrocih oslabiti, ko krščanskega nauka daje jim malo, čedalje manj, druge posvetne robe pa veliko, čedalje več, robe, ki jo potem v življenji velikrat še rabiti ne morejo in ktera jih sem ter tje navdaja le s predrznim napuhom. Taki herodi, kakor une herodijade v Londonu, pač ne delajo angelčkov, marveč hudičke ali zlodke.

Kjer tako herodovstvo vlada po šolah, ondi stariši kmalo čutijo. Ondod se sploh toži o predrznosti, nepokorščini, o raznih nespodobnostih in o razujzdanosti mladinski. Ako se očitno razdeva spoštovanje do duhovstva, je naravno, da otroci kmalo tudi nimajo spoštovanja do starišev, in kasneje tudi ne do vlade ali gosposke. S četrto zapovedjo je kakor pri sodu: ako se izpahne le ena doga, ne držijo druge več, — vino izteče. Kdor četrto zapoved zavrže le o enem od Boga postavljenem predstojniku, da namreč očetu zoprva, mater zasmehuje, učitelja zmerja, župana kepa, duhovnu se noče odkriti, tak ne spoštuje več Božje naredbe, in kadar iz malega otročaja, iz tenkega sukanca postane debela vrv, postane deček, bo poznej koj zraven, kadar postane kak polom, posebno če bo imel veliko žejo malo pa novcev.

Kaj naj pa po deželah, koder država gospodini ter v službi ali v strahu pred frama-soni šole prenareja brezcerkvene in brezverske,

storijo krščanski stariši? — Stariši, katerim je mar, da vaši otroci postanejo dobri kristijani, morate zdaj braniti se z vsemi močmi ter zidati sami. Vi morate, ako je školnik vaš sumljiv zastran vere, izpraševati otroke, kaj jim je povedal o njej. Ako je hudo in res zoper vero, naznanite svojemu duhovnemu pastirju. Nekteri učitelji si duhovnega živeža iščejo v časniku, ki bi se po vsi pravici zvati smel svinjsko korito. Otrokom pa povejte, da školnik tak zna brati in pisati in govoriti, toda o veri razume toliko, kolikor slepec o sinjem nebu; naj toraj zanj molijo, da Bog odvzame slepoto v veri nesrečnemu školniku ter ga spreobrne. Tudi naj v tistem kraju vsi dobri kristijani vzajemno delajo, da v krajni šolski svet volijo le take, kateri imajo vero in tudi srcé, za-njo kaj storiti. Potlej morate skrbeti, da bo vaša hiša nekako cerkev, in oče pa mati dušna pastirja ali oskrbnika. Drugač tu ni pomagati. Vzlasti morate otroke izpraševati iz katekizma, kadar utegnute n. pr. po zimi zvečer naj beró iz katic dobrih bukev ali iz življenja svetnikov; pogovarjajte se z njimi velikrat o Bogu in verskih rečéh; ne pripustite jim nobenega zanikarnega časnika; molite vsaki dan skupaj. Čim bolj krščanska vera in pobožnost pri vas doma vlada, čim bolj v svojem lastnem življenji kažete, kako naj pravi kristijan govori, dela, sam sebe premaguje; tim bolj se smete nadejati, da bodo brez spridenja otrokom pretekli šolske leta. Ako pa oče preklinja, mati se roti in obrekuje, večji bratje in sestre lahko na ples letajo in se košatijo, ako domača pobožnost ugasne ali se godi samo v tem še, da par očenašev skupaj zropotajo: ondi — se vé — lahko dobí šolski herod oblast in pripravi otroke ob vero. Kadar pa mladim ljudem zgine vera, tedaj se vrata široko odpró, in v mlado dušo kakor v zmagano trdnjavo prilezejo nepokornost, preširnost, lažnjivost in kletvinja, silovitost, lenoba, napuh, nečistost, ob kratkem, nekatere poželjivosti vladajo ondi ter časno in večno nesrečo napravljajo njej, vam in mnogim drugim.

Ker pa je razum nekterih ljudi tako oster kakor brtiev na robu ali hrbtincu, moram, da me kdo napak ne razume, opomniti, da to, kar sem pisal o školnikih ali učiteljih, nikakor ne velja o učiteljskem stanu ali učiteljstvu; kajti v njem so povsod tudi prav krščanski možaki, kateri zaslužijo vse spoštovanje. Tudi ni povsod, koder vladniki cerkev izključajo iz šole, tega krivo sovraštvo do vere in cerkve, temuč napaka, ktera je prišla sedaj v navado,

„Zdrava Štefanija! — Zdrava a srečna!“ dodá mirneji, stisne jej roko in z besedo: „Z Bogom“, zbeži naglo iz sobe po stopnjicah na ulico; zgubi se v nočni tmini.

IV.

Trume ljudi po zabavah hodečih, dohajale so v skih toplicah v velik razno pobarvan stan, v katerem so se jezdiške igre predstavljale, nadejaje se zanimive zabave. Pred nekoliko dnevi došel je slavní signor Bambolini s svojo jezdiško družbo, o čigar izvrstnih konjih in izbornih jezdecih so časopisi mnogo hrupa napravili, a danes imela sta nastopiti dva prva jezdeca: Fiorabella in izvrstni Infernali.

Zarad tega vse radovedno čaka in različno ljudstvo valí se v trumah po stanu. Med različnimi vozmi ustavi se tudi krasna kočija, s katere znamenit gospod skoči ter mladej, prekrasnej gospej roko poda.

„Die brafé Polin!“ šepa nekoliko pru-

skih častnikov pri vходу do stanu stoječih, gledaje za njimi v jezdarnico.

„Kaka vrla gospa!“ pravi nekdo s kostanjevo brado obrnivši se k sodruhu.

„Sacre-bleu, pa res!“ reče še enkrat, ko je snela rudeči klobuk in odkrila krasni obraz — „ti jo poznaš, Kazimir? je že davno omožena?“

„Tri leta bodo v prosincu, a pozdeva se, da nijsta srečna v zakonu.“

„Kako to!“ zadere se mladi, „tak angel, taka krasna ženska!“

„Aj, aj, že vidim, da te nij malo naša krasna rojakinja zadela, Henrik. Veš, da sta se vzela iz ljubezni, ali od svatbenega dne videla se je pri mladej ženski neka skrivna žalost; mož se je v kratkem pri njej živeti naveličal, iskal je družih zabav, a za nedolgo zginila je obema ljubezen.“

(Konec prihodajšč.)

češ, da otroke vladati ima država sama. Klet je napolnjena z duhom, kjer se razlije iz velikega soda žganjica; tako se dan danes hero-dovega duha navzémajo ljudje, pa — ne čutijo!

Posl. J. M.

Politični pregled.

V Avstrijskih deželah.

Na Češkem bodo 10. t. m. volili državne in kmalo potem tudi deželne poslance, namesto onih, ki se branijo vstopiti v državni in deželni zbor in so zarad tega zgubili svoje mandate. Nek mladočeski list trdi, da bodo mladočehi stavili svoje kandidate, vendar pa je le malo upanja, da bi kje zmagali; volilci so jim dovolj očitno pokazali, da z njih ločitvijo od večine narodnega kluba niso zadovoljni.

— „Pokrok“ in „Politika“ objavita neko pismo Riegerjevo, v katerem pravi, da razpora med starimi in mladimi ni on kriv, ampak Sladkovski. — „N. fr. R.“ se iz Praga telegrafira, da mladočehi ne bodo stavili lastnih kandidatov.

— V Hrvaškem zboru je dr. Makanec interpeliral bana, če-li vé, da so se pri razdelitvi služeb na železnici med Reko in Karlovcem prezirali domači prosilci in se je vsem žugalo z odpustom, kateri se ne bi naučili ogrskega jezika. Tudi je vprašal bana, če bode mar predložil zboru načrte tiskovne in družbene postave in novega deželnega reda. Postava o odgovornosti bana in sekcijških načelnikov se je v tretjem branji sprejela. Če bi ban ali njegov namestnik vedoma se pregrešil zoper samostalnost Hrvaške ali zoper pogodbo sklenjeno z Ogrsko, smejo ga tožiti; ravno to se ima zgoditi s sekcijškimi načelniki, če pismeno ne protestujejo zoper tako prelomljenje. Tožba mora biti podpisana od 20 deželnih poslancev, in za sprejemo predloga potrebna je večina dveh tretinj vseh potrjenih poslancev. Tožba se izroči posebni sodnji, ktera se sestavi iz prvih sodnikov in iz dvanajst pravoučenih, ktere deželni zbor imenuje. Kazen obstoji v tem, da se za nekoliko časa, ali pa popolnoma od službe odstavi.

Vnanje države.

Pruska vlada vse žile napenja, da bi vžugala katoliške škofe, kateri si ne dajo vzeti svojih cerkvenih pravic. Štirim škofom, Ermlandskemu, Poznanskemu, Limburškemu in Vratislavskemu je zaprla vse dohodke in jim razun tega naložila še toliko denarsko kazen, da je ne morejo plačati. Poznanskemu škofu so zarubili že vse imetje, pa ga vnovič obsodili na 16.000 talarjev. Ker vedo, da jih ne bode plačal, hočejo ga, kakor se telegrafira „Schl. Presse“, neki prijeti in zapreti. Vratislavski škof pa ima del svoje škofije na Avstrijskem, in boje se, da bi se na Avstrijsko stran ne umaknil in jim kašo upihal, zato so začeli po poročilu nekega bavarskega lista že pogovarjati se z našim vnanjim ministrom, da bi se mu to ubranilo. „N. fr. Pr.“ hvalisa na vso moč Pruske postave, ktere vladi dajejo oblast, tlačiti in pregaajati škofe, ter hoče o tem naši vladi reči: Pojdi in tudi ti tako stori!

V Švici je po odhodu papeževega poslanca na prošnjo Antonelijevo francoski poslanec prevzel varstvo njegovega arhiva.

— Vladni svet Bernski je po predlogu cerkvene direkcije sklenil, odpraviti uršulinski samostan v Pruntrutu.

Francoska narodna skupščina je 31. decembra za 8 dni prenehala. Njeno zadnje delo

bil je budget za to leto. Stroškov so našli 2 milijardi 532,689.922 frankov, dohodkov pa 2 milijardi 389,386.199 frankov. Primanjkele za 143,876.000 frankov bodo plačali z nekaterimi novimi davki, ktere je skupščina že dovolila. Ustavno vprašanje bode v skupščini prišlo v razgovor še le na pomlad, ker ima zdaj z drugimi rečmi dovolj opraviti.

— Liberalni listi so svetu naznanjali, da je vlada iz Civita vecie poklicala vojno ladijo Orenoque. Pa ta vest se iz Pariza demontira, ladija ostane na svojem mestu in poveljnik se je ravnal po prvotnih inštrukcijah. Častniki so namreč ostali na ladiji in se za novo leto niso poklonili ne papežu ne laškemu kralju.

Španski Cortes so se 2. t. m. sošli. Castelar prebral je vladino poročilo, v katerem jim je razkladal, kako je vlada obračala dano ji oblast, da bi bila ohranila mir in red v deželi. Dalje obžaluje upor v Kartageni, ki bode kmalo zadušen in ki je poglavitno kriv, da so se pomnožile čete Karlistove. Da se bode končala vojska z njimi, mora se vladi dovoliti, da skliče rezerviste in organizuje narodno stražo. Cortes pa z vlado Castelarjevo niso bili nič kaj zadovoljni, in izrekli so mu s 120 glasovi nezaupnico ter so hoteli sestaviti že novo vlado, kar pride general Pavia, poveljnik Madridskega mesta, ter razpodi skupščino in se polasti poslopja, kjer se je zborovalo. Začasno ostane dosedanje ministerstvo, kterege se pa Pavia ne bode vdeležil.

Moriones je zapustil Santono, kamor jo je bil pred Karlisti pobegnil in se pomiče proti mestu Bilbao. Karlisti stoje pri Castrillu in pričakujejo, da se bodo z republikanci zgrabili. — Po najnovejših poročilih sestavi je Serrano kot predsednik to-le ministerstvo: Sagastaza, vnanje zadeve, Zavala za vojno, Figuerola za pravo, Echegaray za finance, Garcia Ruiz za notranje zadeve, Topete za mornarstvo, Becera za poljedelstvo.

Angleški listi vejo povedati, da se na vso moč dela za sina Izabelinega, kteremu je vdana večina generalov in vojakov. Utegnilo bi se primeriti, piše nek dopisnik Pall Mall Gaz., da se bodo ti generali zedinili in Alfonza povabili, da naj pride in se vsede na prestol svoje matere. — Vodje Kartagenskih upornikov so se neki podali na ladijo Numancijo ter mislijo z njo pobegniti, če bi se mesto vdalo. —

V Ruskih in drugih listih je bilo brati, da bode minister Gorčakov odstopil, poslanec Ignatiev pa iz Carigrada prestavljen. Pa obe ti novice ste izmišljeni.

Srbska narodna skupščina je enoglasno sprejela vladini predlog, da se ustanovi zaklad za zidanje ječ po nemškem izgledu.

Iz Amerike se poroča, da so jetnike, ki so bili vjeti z ladijo „Virginus“, po zaslišanju zopet izpustili. „Virginus“ pa se je 26. dec. zaradi hudega viharja na poti proti New-Yorku, kamor ga je ladija Ossipee vlekla, potopil. Občno mnenje je, da so ga Amerikanci nalašč potopili, da jim ga ne bo treba Špancem nazaj dati.

Dopisi.

Ob Reki, 2. januarja. Notranjci! Pri sl. vredništvu „Slovenca“ je ta-le „listnica“ na ogled, ktero sem po naključju v roko dobil. Na prvi strani se bere:

Wohlgelohrem Herrn Johann N.

in

Post
Oberleutnant

Britof
Britchof

prosim mi do sebote gotovo pisati

Na drugi strani pa:

v Begnah 31/11. 873.

Blagorodni gospod!

Ker bo volitev deželnega poslanca 8. Januarja v Postojni in ker mene tukaj vsi volilni možje o teh dveh okrajih (Bezirk) hucijo voliti, prosim prej kakor se postavim za kandidata meni en list pisati kako je vaše mnenje. — seveda klerikalci ne bodo zadovoljni pa kaj bodo si mogli pomagati? prosim meni pisati Franc Hren Kaffe Elefant v Ljublani Laibach; in potem bodem prevzel kandidaturu. Vošim n. leto iz pozdravam Franc Hren m/p

Ta listnica, koje duri so nemške, soba p niti staro-kranjska niti slovenska, koja je pisana brez vsaktere forme in prav po petelinje, kaže dovolj, da se nam prosi in sili za deželnega poslanca tak kandidat, kteri še senca ni ranjkemu g. Korenu. Volici Notranjski! Kar se tiče duševne zmožnosti, mislim, da bi bilo eno in tisto voliti naše Pivške ovčarje, kozarje, volarje ali g. Hrena. Res je neki njegov boter njega prav živo priporočal v „Slov. Narodu“ šte. 1. rekši, da Notranjci se držé gesla: „vse za domovino, svobodo in omiko“ (?), ali „Novice“ so o svojem času že dovolj povedale, za kakšno omiko je g. Hren.

Notranjski volilci! kdor ima le količkaj ljubezni in čutja za svojo vero in domovino, gotovo ne bode oskrnil svoje časti z volitvijo g. Hrena!

Od sv. Miklavža pri Ormožu 31. decembra. Pred kratkim smo imeli na spodnjem Štirnem pregled konj, ki bi bili za vojaško rabo. Kakor povsod, prišel je tudi k nam k pregledovanju vojaški živinozdravnik, ki pa ni znal ne trohice slovenski. Pri nas pa ni kraj, da bi ljudje bili zmožni nemškega jezika in g. živinozdravnik se je v enomer srdil, da mu je na njegovo nemško vprašanje vsakdo odgovoril slovenski, in je godrnjal: „Dass verstehe ich nicht, reden Sie deutsch i. t. d.“ Poleg tega je bil pa g. živinozdravnik tudi nekoliko preveč pogledal v majoliko in njegova jeza zaradi slovenskega govorjenja je bila tim večja, čim bolj se je žaril njegov obraz. Po končanem pregledu konj so šli g. srenjski predstojniki in g. živinozdravnik v Robič-evo hišo, da tam podpišejo in vredijo zapisnike. Ko g. predstojniki odidejo, začel je g. živinozdravnik iz novega hudo razsajati zaradi slovenskega govorjenja ter pitati Slovence z „Dummköpfe, Rindvieher“ i. t. d. G. Robič, ki je bil sam z njim v hiši, ga nekoliko časa poslušal, ko mu je pa bilo že zadosti, začel je g. živinozdravnika prav po narodnjaškem zdelavati; razkladal mu je njegovo obnašanje proti slovenskemu ljudstvu, njegovo pijanost in še več drugega ter mu je dobro uho nabrusil. G. živinozdravnik vidijoč, da ni dobro s Slovencem hrušk jesti, pobere kopita ter v svoji sveti nemški jezi odide, ne da bi se bil kje poslovil.

Vprašali bi vlado, kako dolgo nam bode še pošiljala uradnike, ki nas hočejo le strahovati in z nas norčevati se? Pošilja nam uradnike, ki niso prav nič zmožni našega jezika, ali pa se sè slovenskim govorjenjem samo norčujejo. Tako smo imeli pred kratkim popisovanje za vojake, pri kterem je bil pričujoč g. R., tajnik okrajnega glavarstva v Ptuj, ki je

že znan od zadnjih volitev v državni zbor kot strasten agitator zoper g. Hermana, in ki je takrat našim volilcem, ki so g. župnika izbrali za volilca, rekel: „Aber so dumm sein und den Pfarrer wählen!“ Pri popisovanju dečkov za vojake je ta g. R. med drugimi lepimi izrazi poslužil se tudi tega, da je staršem, ki so hoteli vojaščine oprostiti svoje sine, rekel, da bodo morali za „befreiengo einreihet.“ Ali se ne pravi to norčevati se z našim lepim jezikom? — Če mi plačujemo davek, s kterim se plačujejo naši uradniki, morali bi zmožni biti pravilne slovenščine v govoru in pisavi.

Uradnike, ki so zmožni slovenskega jezika, nam vlada tira na Nemško, ker se boji, da bi mi potem imeli preveč ravnopravnosti, ktero pa samo nemec v popolni meri zasluži. Vlada se menda boji, da bi potem naš jezik prišel v urade ter bi mi imeli vsaj eno dobroto od nje. A ker vlada nam košček za koščekom našega jezika in ravnopravnosti odteguje, zato imamo po kancelijah „nemške olivance“, ki zasmejujejo vse tiste, kteri se drznejo uradom slovenski dopisovati. Da bi zdaj še živel blagi Slomšek, bi pač skoval pesem: „O ljuba ravnopravnost, kje si doma?“ Opomnimo pa naše ljudstvo, kteremu je mar za našo narodnost in noče, da bi se naš jezik tako zatiral, da naj se pritoži pri vladi, ako se nam bodo na srenje še dalje pošiljali uradniki, ki slovenščine ne znajo, ali pa se z njo norčujejo. Kadar pa pride „nemška gospoda“ k nam, ne govorite z njo nič nemški in ne bodite precej zadovoljni, če uradnik govori slovensko, pa ne govori pravilno, in dobro jim nabrusite uho ter jim povejte, da „za befreiengo einreihet“ ni slovensko govorjenje. Ako bomo složno tako delali, bodo ti „nemški gospodje“ bolj redko k nam prihajali, ker spoznali bodo, da nismo mi za nje na svetu, ampak oni za nas; začeli bodo počasi pobirati kopita tje, od koder so prišli in zna biti, da se jih potem kmalo popolnoma iznebimo. K temu pomoz Bog!

Domače stvari.

(VII. seja deželnega zbora kranjskega) je bila včeraj. Sprejelo se je več po odsekih že pretresanih postav, med njimi tudi ona za napravo novih zemljiških knjig po nekterih nagovorih. Več o seji in postavi poročamo drug pot.

(Vabilo.) Prva skušnja pevskega zbora čitalniškega za Vodnikovo besedo bo v sredo dne 7. januarja, k kteri vabi vljudno vse gospe pevce

O d b o r:

(Konfiskacije v l. 1873.) Pretečeno leto je bilo v deželah to stran Litave vsega vkup 490 listov konfisciranih. Po posameznih kroninah jih pride na Češko 312, na spodnje Avstrijsko 47, na Istro s Trstom 39, na Moravsko 39, na Gališko 21, na Kranjsko 10, na Goriško z Gradiško 8, na Štajarsko 7, na Koroško 3, na Tirolsko in Šleško po dva, na zgornje Avstrijsko, Dalmatinsko, Solnograško in Bukovino po eden.

(Silvestrov večer) v ljubljanski čitalnici je bil, kakor je bilo pričakovati, zelo obiskan. Program, deloma pod vodstvom neutrudljivega gosp. Šantelna, se je vršil vrlo ugodno, v posameznih točkah sta se posebno gospoda Kajzelj in Noll odlikovala; zadnjega kuplet „Bobnati se mora, pa le ne preveč“, pikajoč tovarnike našega domačega prepira, je zbudil veliko veselost in ploskanje. Kamova kuhinja in ktet sta storila svojo dolžnost in tako je občinstvo prav zadovoljno pokopalo staro in pozdravilo novo leto, kar je tudi godba storila.

(Dr. Razlag) je v „Slov. Narodu“ od 3. t. m. gorenjskim volilcem odgovoril, da se poslanstvu za zdaj ne odpove. Pismo to je tako zanimivo, da ga hočemo v prihodnjem listu ponatisniti in nekoliko več o njem govoriti.

(„Laib. Zeitung“) naznanja, da v mrtvašnici pri sv. Krištofu ni ne mrtvaškega čuvaja, ne nobene naprave, da bi se čuvaju znamenje dalo, če bi kak mrlič oživel. To pa ni res, marveč je telegrafična priprava tako speljana, da, če bi se le mrlič ganil, pri cerkovniku zvončka, dokler se mrliču ne sname na prstnik, po katerem je s telegrafom v zvezi.

(Slovensko gledišče.) Danes sv. treh kraljev dan se bo igrala prvič iz nemškega poslovenjena igra „Trdoglava žena.“

Razne novice.

— Deželna sodnija v Gradcu je 30. decembra 1873 v smrt obsodila Gornikovo hčer Antonijo Suppersbacher, ki je bila svojega nekdanjega ljubega umorila.

— Glasoviti Prelesnik, ki je zaradi ponarejevanja bankovcev obsojen v ječo za vse žive dni, je pretekli teden iz ječe v Aradu pobegnil. Kakor se kaže, držala bi ga le še kaka „Wertheimerica“.

— Iz Tržiča se nam piše: Pri nas kože še zmiraj hudo razsajajo, že 4. mesec. Do danes (30. decembra) imamo v tem letu že 130 mrličev; 55. leta, ko je bila kolera, jih je bilo samo 127. Včeraj smo Čarmana, 29 let starega gospodarja od sv. Ane h. št. 34 zakopali, kateri je za kozami bolno v 8. mesecu nosečo ženo s štirimi majhnimi otroci zapustil. Ves advent že mi zdaj pri sv. maši ob 6. uri imamo očitne molitve za odvrnjenje te božje šibe, pa nismo vredni, da bi nas Bog uslišal.

— Tudi letos bodo romali v Jeruzalem k velikonočnim praznikom. Oglasiti se mora pred 8. svečanom, in denar se mora vsaj do 18. svečana poslati na Dunaj velikemu komisarju za sveto deželo (mesto, frančiškanski trg št. 4.). Popotnina (od Trsta v Jeruzalem in nazaj) je za tiste, ki se hočejo peljati na parnikih v drugi vrsti, 440 gl., za une pa, ki si izvolijo prvo vrsto, 500 gl. v srebru. 28. svečana bo odhod iz Trsta. Tje se bo popotvalo čez Kerf, Siro, Smirno, Kajfo; nazaj pa iz Jafe čez Aleksandrijo.

— Iz Tupolič se piše, da so tam novega leta dan zjutraj blizu poštne hiše našli ubitega 50letnega človeka, ki je slamnike prodajal. Bil je ves ranjen in obtolčen in že čisto mrzel. Hudodelnika še niso zasačili. — Sliši se tudi o pobojih in pretepih po več krajih. Kakor se v višjih krogih premalo na praznike ozira s tem, da se božja služba zanemarija in tudi druge neprimerne reči opravljajo, tako jih nižji skrunijo s pijančevanjem in hudodelskimi poboji. Naj se vsestransko praznik posvečuje, naj se od višjih dajejo dobri zgledi, naj se skrbi za spoštovanje sv. vere, potlej se bo vse na bolje obrnilo.

— Na Dunaju se je meseca decembra 26 ljudi samih sebe usmrtilo, in sicer 22 moških in 4 ženske. Samo na sv. Silvestra dan umorilo se jih je pet.

— V noči pred novim letom je na Dunaju pogorel veliki „Grand Hotel“ na Koroškem „Ringu“. Ogenj je neki nastal v podstrešni sobi kuharjevi, ki je bil peč prehudo zakuril.

— Na Dunaju so 31. decembra pismo nosi raznesli 28,790 pisem, 1. januarja pa 35,650, toraj v dveh dneh 64,440.

— V Berolinskih tiskarnah bodo sprejemali tudi ženske za stavke, ktere se bodo v

neki novi tiskarni izučevale. Morda potem ne bo toliko pomanjkanja stavcev, kakor doslej.

— V Hetzendorfu na južni železnici je poštni vlak 3. t. m. zjutraj ob tam stoječi vlak za blago tako hudo zadel, da se je poškovalo več vozov za blago in tudi mašina poštnega vlaka. Strlo je tudi nekoga konduktérja, ki je hotel ravno nekaj težnih vozov skleniti. Ljudem v poštnem vlaku se pa ni nič hudega zgodilo, le nekemu 15letnemu dečku je nogo nekoliko pritislilo.

VABILO

k naročevanju na

„SLOVENCA“

za leto 1874.

Dokler bode „Slovenec“ izhajal po trikrat na teden, bo veljal:

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto	9 gl. — kr.;
„ „ „ „ pol leta	4 „ 50 „
„ „ „ „ četrt leta	2 „ 30 „
„ „ „ „ en mesec	80 „

V administraciji sprejeman:

Za celo leto	8 gl. 40 kr.;
„ pol leta	4 „ 20 „
„ četrt leta	2 „ 10 „
„ en mesec	— „ 70 „
posamezne številke	— „ 7 „

Po pošti:

Za celo leto	10 gl. — kr.;
„ pol leta	5 „ — „
„ četrt leta	2 „ 50 „
„ en mesec	— „ 90 „
posamezne številke	— „ 8 „

Naročnina se pošilja najceneje po poštnih nakaznicah (Postanweisungen).

Vredništvo.

Umrli so:

29. dec. 1873. Barbara Oswald, kavarnarjeva soproga, 35 l., za razsedom krvi. — Jožef Zunt, tesarski otrok, st. 11 l., za božastjo. — Jože Kalan, svetilničarjevo dete, st. 9. mescev, za kozami. —

30. dec. Marija Javornik, delalska vdova, st. 67. l., za pljučnim mrtvoudom. — Karol Marolt, delalec, st. 23 l., za plučno sušico. — France Pire, otrok krojaškega pomočnika, st. 4. l., za pljučnim mrtvoudom. — Viktor Paschali, inž. pomočnik, st. 26. l., za mrzlico.

Razpisano:

Služba poštarja v Zagorji s 500 gl. l. plače, 120 gl. doklade, 500 gl. kavicje; služba poštne ekspeditorja v Nemški Loki na Kočevskem s 150 gl. l. plače in 40 gl. doklade. Prošnje naj se oddajo do 15. januarja pri poštni derekciji v Trstu.

Prestavljeni:

G. Jurij Štrucelj, adjunkt v Lašičah, je na lastno prošnjo prestavljen v Zatičino. Na njegovo mesto v Lašiče pride g. Jenčič iz Ribnice; g. M. Weiglein pa pride za adjunkta v Krško.

Eksekutivne dražbe.

9. januarja. 3. Jan. Zor-ovo (Kolar) iz Dvora (3570 gl.) na Vrhniki. — 3. M. Bičeg-ovo iz Gabrja (951 gl.) v Novem mestu. — 3. Janez Kastelc-ovo iz Dobropolja (1850 gl.) v Bistrici. — 2. Fr. Lipovšek-ovo (2446 gl.) v Litiji. — 3. Mat. Černe-tovo (340 gl.) v Črnomlju. — 2. Mat. Hönigman-ovo (200 gl.) v Kočevju. — 2. Jožef Krašna-tovo z Budanj (1300 gl.) v Vipavi. — 1. Janez in Marija Stonič-ov nograd iz Novegore (362 gl.) v Novem mestu. — 1. Aleksand. Jenko-vo (800 gl.) v Bistrici. — 1. J. Rožič-ovo (820 gl.) v Črnomlju. — 1. Juri Sterk-ovo iz Predgrada (540 gl.) v Črnomlju. — 3. Jož. Senkinč-ovo iz Šambije v Bistrici. —

10. jan. 2. Fr. Cent-ovo iz Rupe (910 gl.) v Vel. Lašičah. — 2. Ign. Muha-tovo (1325 gl.) v Senožečah. — 2. Jak. Saler-jevo iz Studenca (1449 gl.) v Ljubljani. — 2. Marije Fajfer-jevo iz Lesec (1100 gl.) v Radolici. — 3. Andrej Novak-ovo (1577 gl.) v Senožečah. — 3. Jan. Praprotnik-ovo iz Mali vasi (277 gl.) v Ljubljani. — 1. Ant. Trošt-ovo iz Podbrega (140 gl.) v Ipavi. — 3. Jan. Žitnik-ovo iz Ponikve (2445 gl.) v Velikih Lašičah. — 3. Jan. in Ant. Goršič-ovo (2663 gl.) v Ljubljani. — 3. A. Vodnik-ovo iz Podlipoglava (808 gl.) v Ljubljani. —

Pri srečkanju lozov filharmoničnega društva so bile vlečene te-le številke:

(Dalje.)

26900,	27041,	27073,	27246,	27246,	27288,
27294,	27309,	27320,	27356,	27366,	27413,
27474,	27506,	27525,	27619,	27894,	27964,
27970,	28126,	28171,	28316,	28448,	28469,
28500,	28842,	28886,	28982,	29569,	29141,
28166,	29325,	29353,	29390,	29510,	29605,
29586,	29897,	29978,	30042,	30063,	30070,
30132,	30269,	30359,	30427,	30506,	30563,
30597,	30710,	30780,	30851,	31247,	31407,
31704,	31931,	32084,	32127,	32264,	32301,
32329,	32382,	32402,	32451,	32585,	32807,
33862,	32981,	32991,	33027,	33105,	33140,
33405,	33437,	33455,	33511,	33524,	33530,
33584,	33624,	33655,	33736,	33968,	35156,
34199,	34246,	34433,	34466,	34503,	34537,
34538,	34583,	34888,	35036,	35068,	35071,
35113,	35214,	35281,	35714,	35797,	35846,
35886,	35942,	35970,	35977,	36034,	36135,
36316,	36338,	36365,	36499,	36671,	36775,
36780,	37151,	37169,	37235,	37245,	37273,
37452,	37529,	37556,	37584,	37605,	37608,
37741,	37763,	37799,	37858,	37861,	38021,
38035,	38080,	38293,	38298,	38356,	38524,
38656,	38817,	38885,	38991,	39025,	39026,
39147,	39257,	39443,	39546,	39575,	39723,
39646,	39690,	39794,	39719,	39772,	39776,
39800,	39819,	39865,	39869,	39959,	40138,
40174,	40255,	40413,	40447,	40480,	40494,
40495,	40630,	40669,	40720,	40768,	40818,
40985,					

(Dalje sledi.)

Telegrafične denarne cene

3. januarja.

Papirna renta 69.45. — Srebrna renta 73.90. — 1860letno državno posojilo 104.—. — Bankine akcije 1023 — Kreditne akcije 238.—. — London 112.40. — Srebro 105.85. — Ces. kr. cekini —.—. — Napoleon 8.98 1/2.

Denarstvene cene.

1. januarja.

Državni fond.		Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta		69.35	69.50
5% renta v srebru		73.90	74.10
Srečke (lozi) 1854. l.		99.—	96.50
„ „ 1860. l., celi		103.50	104.50
„ „ 1860. l., pol.		109.—	110.—
Premijski listi 1864. l.		133.50	134.—
Zemljiščne odveznice.			
Štajarske po 5%		93.—	—
Kranjske, koroške in primorske po 5%		85.—	89.—
Ogerske po 5%		75.—	75.75
Hrvaške in slavonske po 5%		75.50	77.—
Sedmogradske po 5%		73.—	74.—
Delnice (akcije).			
Nacionalne banke		1006.	1008.
Unionske banke		98.25	98.50
Kreditne akcije		237.50	238.—
Nižoavstr. eskomptne družbe		880.—	885.—
Anglo-avstr. banke		135.50	134.—
Srečke (lozi).			
Kreditne po 100 gld. a. v.		167.—	168.—
Tržaške „ 100 „ k. d.		—	117.—
„ „ 50 „ „ „		—	53.—
Budenske „ 40 gld. a. v.		23.50	24.—
Salmove „ 40 „ „ „		34.—	35.—
Palfi-jeve „ 40 „ „ „		—	22.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „		31.50	32.—
St. Genois „ 40 „ „ „		22.50	21.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „		20.50	21.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „		21.—	23.—
Srebro in zlato.			
Ces. cekini		5.35	5.36
Napoleons'or		9.01	9.20—
Srebro		106.50	107.—

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.